

Giyim üretim teknolojisi programı 1. Sınıf Öğrencilerinin İş Güvenliği ve Sağlığı Hakkındaki Görüşleri

Dilek Şenol Bahçeci^{1*}, Aysel Aydın Kocaeren²

¹Tekstil Giyim Ayakkabı ve Deri Bölümü, Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye

²Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü, Eğitim Fakültesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye

*dilekbahceci@comu.edu.tr

Özet – Bu çalışma, 1. Sınıf Giyim Üretim Teknolojisi Programından “Tekniker” olarak mezun olan öğrencilerin, kazandıkları yeterlikler doğrultusunda; giyim- üretim ile ilgili tekstil ve konfeksiyon gibi sektörlerde tekniker olarak görev almakta olup, kalıpçıkarma ve moda tasarım becerisine sahip elemanlar olarak çalışabilecek adayların çalışabilecekleri iş yerlerinde iş sağlığı ve güvenliği dersinde öğrendikleri bilgileri kullanma ve bu alandaki görüşlerinin belirlenmesi üzerinedir. Çalışmaya, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu Tekstil, Giyim, Ayakkabı ve Deri Bölümü Giyim Üretim Teknolojisi Programı 1. Sınıf eğitime devam eden 15 Tekniker aday katılmıştır. Bu çalışma 2021-2022 eğitim öğretim yılı güz yarıyılında ve bir dönem boyunca ders olarak verilen “İş Güvenliği ve Sağlığı” dersine katılan Tekniker adaylarının dönem sonunda dersin değerlendirilmesi ve görüşlerinin alınması amacıyla yazılı olarak sorulan açık uçlu sorular yardımıyla görüşlerinin belirlenmesi üzerine odaklanmıştır. Bir dönem (14 Hafta) boyunca ders, aktif öğrenci katılımıyla ve power point sunumu aracılığıyla işlenmiştir. Tekniker adaylarına her hafta konu içeriklerine uygun olarak rutin bir periyotta ders anlatımı gerçekleştirilmiştir. Tekniker adaylarına açık uçlu olarak sorulan sorulara verdikleri cevaplara göre, içerik analizi yapılarak kodlama yoluyla temalar oluşturulmuş ve frekans değerleri belirlenmiştir. Elde edilen bulgulara göre, tekniker adayları “İş Güvenliği ve Sağlığı” dersini faydalı bulduklarını ve bulduklarını her ortamda işlerine yarayabileceğini ifade etmişlerdir. Bu ders sayesinde öğrenciler, karşılaşabilecek durumları ve bu durumlar karşısında neler yapılması gerektiğini gayet iyi öğrendiklerini belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler – İş Güvenliği, İşçi Sağlığı, Tekstil, Konfeksiyon, Giyim, Üretim, Durum Çalışması

I. GİRİŞ

Araştırmanın konu başlığında geçen kavramları tanımlayarak giriş bölümüne başlamak gerekirse, “İş Güvenliği Nedir?” İşçilerin iş kazalarına uğramalarını önlemek amacıyla güvenli çalışma ortamını oluşturmak için alınması gereken önlemler dizisine iş güvenliği denir [1]. “İşçi Sağlığı Nedir?” Bütün mesleklerde çalışanların sağlığını sosyal, ruhsal ve bedensel olarak en üst düzeyde tutmak, çalışma koşullarını ve üretim araçlarını sağlığa uygun hâle getirmek, çalışanları zararlı etkilerden koruyarak işin ve çalışanın birbirine uyumunu

sağlamak üzere kurulmuş bir tıp dalıdır [2, 3]. “İş Güvenliğinin Önemi” dünyadaki [4] ve ülkemizdeki sanayileşmeye, teknolojik gelişmelere paralel olarak özellikle iş yerlerinde çalışan kişilerin güvenliği [5] ile ilgili birtakım sorunlar ortaya çıkmıştır. Bazı tedbirleri önceden alarak iş yerlerini güvenli hâle getirmek gerekmektedir.

“İş Güvenliğinin Amacı”

- Çalışanlara en yüksek sağlıklı ortam sunmak [6]

- Çalışma koşullarının olumsuz etkilerinden onları korumak
- İş ve işçi arasında mümkün olan en iyi uyumu sağlamak
- İş yerlerindeki riskleri tamamen ortadan kaldırmak ya da zararları en aza indirebilmek
- Oluşabilecek maddi ve manevi zararları ortadan kaldırmak
- Çalışma verimini artırmak [7]
- Çalışanların temizlik kurallarına sürekli uymalarını sağlamak için basılı broşür yayımlanması ve uyarıcı levhaların iş yerlerinin görülür kısımlarına asılması gerekir.
- İş yerlerinde yatakhane, yemekhane, banyo, duş, tuvalet vb. yerler ile sosyal faaliyetlerin yapıldığı toplu olarak bulunulan yerler çabuk kirlenebilen yerlerdir. Bu yerlerin temizliğine dikkat edilmelidir.
- Temizlik ve tertip kurallarına uymayanlar ikaz edilmeli, gerekirse sorumlulara bildirilmelidir.

" Kişi Sağlığı "

Bir iş yerinde temizlik ve düzen, iş kazalarının çoğunu önleyen önemli bir etkidir [8]. Kurulu düzenin ve arzulanan temizliğin yeterli ve devamlı olması yapılacak günlük çalışma ve kontrollerle mümkündür. Günlük çalışmalarla aşağıdaki yerlerde ve hizmetlerde düzen ve temizliğin sağlanmış olması morali yükseltir, verimi artırır. Bunun için aşağıdaki hususlara dikkat edilmedir [9].

- Çalışılan takım, tezgâh ve makine, işin tamamlanmasından sonra mutlaka temizlenmeli ve kullanılan aletler yerine konmalıdır.
- Çalışma sırasında çalışılan alanın ve çevrenin kirlenmesine engel olunmalı, bu alanlar mümkün olduğu kadar temiz tutulmalıdır.
- İş yerlerinde temizliği en iyi şekilde yapabilecek vasıflara sahip saplı süpürge, kürek, paspas, fırça, elektrikli süpürge ve parlatıcılar gibi temizlik araç ve gereçleri bulundurulmalıdır. İş yeri özelliğine göre deterjan, özel ilaç vb. temizlik maddeleri de kullanılmalıdır.
- İş yerinin içinin yanı sıra dış çevre temizliğinin de yapılması gerekir.
- İş atıkları ve çöplerinin toplanarak ortamdaki uzaklaştırılması için gerekli tedbirler alınmalıdır.
- Çalışanların kayarak düşmelerine sebep olabilecek yağ, mazot gibi petrol ürünleri ile karpuz, kavun, muz vb. kabuklu yiyeceklerin hemen temizlenmesi gerekir.
- Özellikle gıda maddelerinin üretildiği iş yerlerinde tüzük ve yönetmeliklerde belirtilen temizlik kurallarına mutlaka uyulmalıdır. Bu gibi iş yerlerinde fare, böcek vb. zararlı hayvanlara karşı yeterli ilâçlama yapılmalıdır.

Yukarıda bahsedilen kavramların öğretilmesinde temel amaç iş güvenliği ve sağlığı başlığı altında yer alan bu dersin tüm programlara verilmesi çok gereklidir. Çünkü iş kazalarının önlenmesi açısından bu dersin önemi büyüktür. Tekniker adaylarının bir dönem boyunca aldıkları dersin sonunda bu kavramlar hakkında neler öğrendiklerini, onların ders konusuyla ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla bu çalışmanın gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir [10]. Bu bağlamda;

Çalışmanın amacı doğrultusunda oluşturulan araştırma soruları aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

1. 1. Sınıf giyim üretim programından tekniker olarak mezun olacak adayların iş sağlığı ve güvenliği deyince akla ne geliyor?
2. 1. Sınıf tekniker adayları, daha önce iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgi/ders aldınız mı?
3. 1. Sınıf tekniker adaylarının iş sağlığı ve güvenliğinin ders olarak işlenmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?
4. İş sağlığı ve güvenliği dersinin size faydalı olduğuna inanıyor musunuz? İnanıyorsanız ne gibi faydaları oldu?
5. Bu derste en çok ilginizi hangi konu(lar) çekti?

Gibi sorulara cevaplar bulmak ve tekniker olarak çeşitli işyerlerinde çalışacak olan adayların görüşlerini belirlemek amacıyla bu çalışma gerçekleştirilmiştir.

Yukarıdaki konu içeriğini yansıtan sorulara öğrencilerin verdiği cevaplar değerlendirilmiş, onların özellikle iş güvenliği ve sağlığı konusundaki görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır.

II. YÖNTEM

A. Araştırma Deseni

Bu çalışmada, 1. Sınıf tekniker adaylarının iş sağlığı ve güvenliği hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi amaçlandığından durum araştırması deseni kullanılmıştır. Durum çalışması araştırılan konuyu derin bir şekilde incelemeyi amaçladığından katılımcı sayısının az olmasını gerektirir [7]. Durum çalışması araştırılan durum hakkında zengin şekilde açıklayıcı bilgilere ulaşır. Durum çalışmaları diğer çalışmalara göre daha ekonomiktir. Çünkü olayların sebeplerini veya sonuçlarını anlamada etkili veriler ortaya koymada etkilidir [8]. Bununla birlikte bu çalışmada görüşme ve gözlem veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Çünkü hiçbir veri kaynağı özel durum çalışmalarında tek başına yeterli görülmemektedir [9].

B. Çalışmanın Örnekleme

Araştırmanın çalışma grubunu, 2021-2022 öğretim yılı bahar döneminde 1. sınıfta giyim üretim bölümünde dersi alan 15'si kız (%83,34) 3'i erkek (%16,66) olmak üzere toplam 18 tekniker adayı oluşturmaktadır. Bu tekniker adayları, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu 1. Sınıf giyim üretim programında öğrenim görmektedir. Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin bilgiler Tablo 1' de belirtilmiştir. Etik kurallar gereği tekniker adaylarının isimlerinin gizlenmesi için katılımcılar, 1'den 18'e kadar Ö1, Ö2,..., Ö18 şeklinde kodlanarak isimlendirilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların demografik özellikleri

	Erkek	Kız
Cinsiyet	3(%16,66)	15(%83,34)
Okul Türü		
Meslek Lisesi	1	12
Anadolu Lisesi	2	3

C. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırma konusunda verileri toplamak için araştırmacılar tarafından sorular oluşturulmuş ve elde edilen görüşme soruları kontrol için uzman görüşü alındıktan sonra öğrencilere uygulanmıştır. Görüşme sorularını inceleyen uzmanlar ölçek geliştirme ve görüşme formu oluşturma konusunda alanında uzmanlığını kanıtlamış kişiler olup Türkçe

dili yazım ve anlatım kuralları bakımından da ayrıca bir uzman tarafından inceleme yapılmıştır. Ayrıca, ilgili dersin sorumlusu olan araştırmacının konu kapsamını bildiği ve araştırmanın hipotezlerine uygun soru içerikleri hazırladığını söylemek mümkündür.

Bu çalışmanın odak noktası, iş güvenliği ve sağlığı hakkında giyim üretim teknolojisi 1. Sınıf öğrencilerinin görüşlerini belirlemektir. Görüşme soruları pilot bir çalışma yapılmaya ihtiyaç duyulmadan 18 tekniker adayına yöneltilerek çalışma yapılmıştır. Çalışmada kullanılan 2'si demografik özellikleri belirlemeye yönelik toplam 7 maddeden oluşan görüşme formu kullanılmıştır. Verilerin toplanmasında oluşturulan görüşme formu kapsamındaki sorular katılımcılara birebir ve yazılı olarak yöneltilerek sorulmuştur. Derse başlamadan önce öğrencilerden soruları cevaplamaları istenmiştir.

D. Ders İçerik Bilgisi

Tekniker adaylarıyla haftalık olarak işlenen iş sağlığı ve güvenliği ders konuları öğrencilere anlatılmıştır. Konular dersten bir hafta önce öğrencilerle paylaşılmıştır. Bununla birlikte öğrencilerin konu ile ilgili araştırma yapmaları ve derse hazırlıklı gelmeleri amaçlanmıştır. Ders içeriği hakkında kısaca iş güvenliği ve sağlığı ile ilgili bilgi verilmiştir.

E. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. İçerik analizinde veriler arasında yer alan anlamlı bölümlere isim verilerek kodlama yapılır, elde edilen kavramlar birbiriyle belirli bir tema altında sınırlandırılarak kategorilere ayrılır [11]. Kodlama ve kategorileştirme işlemi araştırmacı tarafından tekrarlı olarak yapılmıştır. Böylece araştırmanın problemine ve amacına bağlı kalınarak, gereksiz kodlamalar çıkarılmış, gerekli görülen kısımlarda yeni kodlamalar eklenmiştir. Sonuç olarak her bir katılımcının konu hakkındaki görüşlerinin ayrı ayrı görülebileceği tablolar elde edilmiştir.

III. BULGULAR

Bu bölümde araştırma sorularına cevap verecek şekilde görüşme metnindeki her bir soru için yapılan analizler sırasıyla tablolar halinde sunulmuştur.

Soru 1: *İş Güvenliği ve Sağlığı deyince aklına ne geliyor? Açıklayarak tanımlar mısın?*

Katılımcıların Soru 1'e verdikleri cevaplar Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Soru 1 için katılımcıların verdikleri cevapların

analiz sonuçları		
Tema	Kod	f
Zararlı	• İş yerinde oluşacak olası kazalar	4
	• Kaza anında ne yapmamız gerektiği	5
Faydalı	• Çalışan ve işverenin alması gereken önlemler	7
	• Çalışma ve güvenlik	2

Bu soru ile ilgili temalara yönelik bazı katılımcı görüşleri şu şekildedir:

İş güvenliği ve sağlığı deyince aklına ne geliyor? üzerine görüşleri → *“İşte oluşacak olası kazalar.”* (Ö1)

İş güvenliği ve sağlığı deyince aklına ne geliyor? üzerine görüşleri → *“İş hayatında olacak kaza durumlarında ne yapmamız gerektiğini.”* (Ö2)

İş güvenliği ve sağlığı deyince aklına ne geliyor? üzerine görüşleri → *“İşte çalışma anlamında güvenlik önemlidir.”* (Ö3, Ö4)

İş güvenliği ve sağlığı deyince aklına ne geliyor? üzerine görüşleri → *“Sağlığımızı ve güvenliğimizi nasıl koruyacağız.”* (Ö5)

İş güvenliği ve sağlığı deyince aklına ne geliyor? üzerine görüşleri → *“İş yerinde insan güvenliğinin çok önemli olduğunu. Kötü sonuçlar doğurmaması için her türlü önlem alınması gerektiğini.”* (Ö6)

İş güvenliği ve sağlığı deyince aklına ne geliyor? üzerine görüşleri → *“İşçilerin iş başındayken başımıza gelebilecek olayların engellemesi için alınması gereken tedbirler.”* (Ö7)

İş güvenliği ve sağlığı deyince aklına ne geliyor? üzerine görüşleri → *“İş hayatımızda olması gereken önemli durum, sağlığımıza zarar gelmeden iş hayatına devam etmek.”* (Ö8)

İş güvenliği ve sağlığı deyince aklına ne geliyor? üzerine görüşleri → *“Çalıştığımız işyerinin ve çalışanın güvenliğidir.”* (Ö9)

İş güvenliği ve sağlığı deyince aklına ne geliyor? üzerine görüşleri → *“İş yerinde dikkat edilmesi gereken kurallar.”* (Ö10)

İş güvenliği ve sağlığı deyince aklına ne geliyor? üzerine görüşleri → *“İş yerinde tehlikeli işlerden kaçınmak, önlemleri öğrenmek, zararları,*

tehlikeleri bilmek, yapmamız ve yapmamamız gerekenleri öğrenmek.” (Ö11)

İş güvenliği ve sağlığı deyince aklına ne geliyor? üzerine görüşleri → *“İş yerlerinde olabilecek kaza ve hastalıkları önlemek.”* (Ö12, Ö13)

İş güvenliği ve sağlığı deyince aklına ne geliyor? üzerine görüşleri → *“Çalıştığımız işyerinde sağlık problemleri yaşamamak için önlem almamız gerektiğini.”* (Ö14)

İş güvenliği ve sağlığı deyince aklına ne geliyor? üzerine görüşleri → *“İş yerinde kendimiz ve çevremizdekiler için olabilecek durumlara karşı önlemler almak.”* (Ö15)

İş güvenliği ve sağlığı deyince aklına ne geliyor? üzerine görüşleri → *“Bir iş yerinde dikkat edilmesi gereken unsurların ne olduğunu öğrenmek. Karşılaşılabilecek durumda ne yapmamız gerektiğini bilmek.”* (Ö16, Ö17)

İş güvenliği ve sağlığı deyince aklına ne geliyor? üzerine görüşleri → *“İş kazalarını ve olabilecek hastalıkları önlemek.”* (Ö18)

İş sağlığı ve güvenliği dersinin tekniker adaylarının verdiği cevaplara bakıldığında, genel görüş olarak iş yerinde karşılaşılabilecek olası kaza ve hastalık durumları ile alınabilecek güvenlik önlemlerinin neler olduğu konusunda görüş bildiren aday sayısı 15 kişiden oluşmaktadır.

Soru 2: *“Daha önce iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgi/ders aldınız mı?”*

Katılımcıların Soru 2'ye verdikleri cevaplar Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Soru 2 için katılımcıların verdikleri cevapların analiz sonuçları

	Evet	Hayır
İş sağlığı ve güvenliği	7	11
Dersini alan ve almayan öğrenci sayısı		

Üniversite 1. sınıf giyim üretim teknolojisi programında tekniker olarak mezun olacak adayların *“Daha önce iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgi/ders aldınız mı?”* Sorusuna verdikleri cevaplar incelenmiş ve 7 kişinin daha

öncesinde bununla ilgili bilgi aldığını ancak 11 kişinin hiç bilgisinin olmadığı görülmüştür.

Soru 3: “İş Sağlığı ve Güvenliğinin ders olarak işlenmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?”

Sorusuna katılımcıların verdikleri cevaplar Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Soru 3 için katılımcıların verdikleri cevapların analiz sonuçları

Tema	Kod	f
Faydalı	• Bölüm gözetmeksizin herkesin alması gerektiği	1
	• Çalışan ve işverenin sorumlulukları	5
	• İnsanları bilinçlendiriyor	8
	• Diğer tüm derslerden daha önemli olduğu	1
	• Bilmediğim pek çok şeyi öğrendim	3

Bu soru ile ilgili temalara yönelik bazı katılımcı görüşleri şu şekildedir:

İş Sağlığı ve Güvenliğinin ders olarak işlenmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

üzerine görüşleri → “Bölüm gözetmeksizin herkesin bu dersi alması gerektiği.” (Ö1)

İş Sağlığı ve Güvenliğinin ders olarak işlenmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

üzerine görüşleri → “Bizim ve işverenin sorumlulukları hakkında bilgi sahibi oldum.” (Ö2, Ö3)

İş Sağlığı ve Güvenliğinin ders olarak işlenmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

üzerine görüşleri → “çok faydalı olduğunu düşünüyorum insanları bilinçlendiriyor.” (Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9)

İş Sağlığı ve Güvenliğinin ders olarak işlenmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

üzerine görüşleri → “Diğer tüm derslerden daha önemli.” (Ö10, Ö11)

İş Sağlığı ve Güvenliğinin ders olarak işlenmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

üzerine görüşleri → “Daha dikkatli ve daha güvenli olmamız gerektiğini.” (Ö12, Ö13, Ö14, Ö15)

İş Sağlığı ve Güvenliğinin ders olarak işlenmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

üzerine görüşleri → “Bilmediğim çoğu şeyi bu derste öğrendim çok gerekli ve yararlı olduğuna inanıyorum.” (Ö16, Ö17, Ö18)

IV. TARTIŞMA

Bu çalışma, 1. sınıf giyim üretim teknolojisi programında tekniker olarak mezun olacak adayların 14 hafta boyunca almış oldukları İş Sağlığı ve Güvenliği dersi ile ilgili görüşlerinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya katılan tekniker adaylarının demografik özelliklerini belirlemek amacıyla 2 soru sorulmuştur. Demografik özellikleri de içeren toplam 5 açık uçlu soru öğrencilere görüşme formu üzerinden sorulmuştur. Çalışmaya katılan 18 kişiden 15’si kız ve 3’ü de erkektir ve gönüllülük esasına göre katılım sağlamışlardır.

Sunulan çalışma ile “İş Sağlığı ve Güvenliği deyince ne anlıyorsunuz? Daha önce İş Sağlığı ve Güvenliği konusunda bilgi/ders aldınız mı? İş Sağlığı ve Güvenliğinin ders olarak işlenmesini nasıl değerlendiriyorsunuz? Gibi sorulara cevaplar aranmak istenmiştir.

Üniversite 1. sınıf giyim üretim teknolojisi programında tekniker olarak mezun olacak adayların ‘İş Sağlığı ve Güvenliğinin ders olarak işlenmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?’ Sorusuna verdikleri cevaplar incelenmiş ve 18 kişinin de bu dersin alınmasının çok faydalı olacağı/olduğu kanısına varılmıştır.

V. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

İş sağlığı ve güvenliği dersi kapsamında; öğrencilere derse gelmeden bir hafta öncesinden konu içeriği hakkında gerekli bilgilendirmeler yapılmıştır. Öğrenciler derse gelirken hazırlıklı olarak gelmiştir. Bazı öğrenciler derste konuyla ilgili power point sunumu yaparak dersin öğrenci merkezli ve etkileşimli olarak işlenmesine katkı sağlamıştır. Genel olarak 14. Hafta boyunca hemen bütün öğrenciler derste sunum yaparak konuyla ilgili hazırlamış oldukları bilgileri ve görselleri sunmuşlardır. Bu sayede tekniker adaylarının edindikleri bilgileri kalıcı hale getirmek hedeflenmiştir.

Topgül ve Alan’ın 2017 yılında 65 örneklem grubu ile yaptıkları bir çalışmada İSG dersini alan

ve almayan öğrencilerde İSG algısının değişip değişmediği üzerine veriler yer almıştır. Çalışmada bağımsız örneklem t testini kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda $p>0.05$ olduğundan dolayı öğrencilerin dersi alıp almaması, iş sağlığı ve güvenliği algısını değiştirmemiştir [12].

Literatürde yapılan çalışmaların birçoğunda eğitimin önemi vurgulanmaktadır. Çalışma hayatında olan kişiler sağlık ve güvenliklerine dikkat edebilmeleri için mesleki riskleri ve tehlikeleri anlamaları, minimum düzeyde kaza ile karşılaşabilmeleri için önlem almaları gerekmektedir. Bunu yapabilmenin en pratik yolu uygun şekilde bilgilendirilmeleri ve görevlerini güvenli bir şekilde yerine getirebilmeleri için eğitilmeleridir. İş hayatına başlamadan önce kişiler okul hayatlarında temel bazı bilgileri alırlar. İSG kuralları da bu temel bilgilerden biri olmalıdır. Çünkü kişi çalışma hayatı boyunca iş kazası ve meslek hastalığı risklerini bertaraf edebilmesi için İSG konusunda farkındalık sahibi olması gerekmektedir [10].

Tekniker adaylarıyla yapılan ders değerlendirme görüşmelerinde dersin eğlenceli ve gerçekten çok yararlı olduğunu, hem çalışılan iş ortamında hem de olası karşılaşılacak tüm kaza durumlarına karşı alınması gereken önlemler ile işverenin ve çalışanların haklarının neler olduğu konusunda bilgi sahibi olduklarını ifade etmişlerdir. Bu ders sayesinde ve yapılan çalışma kapsamında öğrencilerin iş sağlığı ve güvenliği konularında öğrendiklerini ifade etmeleri dersin hedeflerine ulaştığını göstermektedir. Sonuç olarak, iş sağlığı ve güvenliği dersinin faydalı olduğunu tüm katılımcılar görüşlerinde belirtmişlerdir.

KAYNAKLAR

- [1] Y. Yaman, *Mühendislik Eğitiminde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetimi*, 1. Ulusal Mühendislik Kongresi, İzmir, 2004.
- [2] TMMOB, Makine Mühendisleri Odası, *İş Sağlığı ve İş Güvenliği Oda Raporu*, Yayın No:MMO/290, 2012.
- [3] Milli Eğitim Bakanlığı, *Mesleki Gelişim: İş Güvenliği ve İş Sağlığı*, Ankara, 2014.
- [4] World Health Organization (WHO), *Global burden of injuries*. Geneva: World Health Organization. 1999.
- [5] E. Akyiğit, *İş Hukuku*, Ankara: Seçkin Yayınevi, 2006.
- [6] K. Arıcı, *İş Sağlığı ve İş Güvenliği Dersleri*, Ankara: TES-İŞ Eğitim Yayınları, 1999.
- [7] Z. Arıkoğlu, *İş Sağlığı ve İş Güvenliği Tanımı ve Amacı*, Ankara, 1992, s.55.

- [8] A. Gençler, *İş Sağlığı ve İş Güvenliğine İlişkin Uygulamaların Tarihi Gelişimi*, İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi, Temmuz-Ağustos-Eylül 2007.
- [9] S. Sützek, *İş Sağlığı ve İş Güvenliği Konusunda Somut Çözüm Önerileri*, Türk Sosyal Güvenlik Hukukunda Sorunlar ve Çözüm Önerileri Toplantısı, İstanbul Barosu Yayını, İstanbul, 2001.
- [10] H. Kar and T.Şahmaran, *Üniversitede Verilen İş Sağlığı Ve Güvenliği Dersinin Öğrenciler Üzerindeki Etkisinin Araştırılması*, EJONS International Journal on Mathematic, Engineering and Natural Sciences, ISSN 2602-4136.
- [11] H. Özdemir,, R. Kayabaşı, *Üniversitelerin İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulama ve Araştırma Merkezleri Üzerine Bir İçerik Analizi*, Çalışma İlişkileri Dergisi, 2022, Cilt 1, Özel Sayı: 44-69.
- [12] S. Topgül and Ç. Alan, *Öğrencilerin İş Güvenliği ve İş Güvenliği Eğitimi Algısının Değerlendirilmesi*, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 22 (2) 587-598, 2017.